

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 6317010878
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6317010878.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného L. Z. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, o dovolaní obvineného L. Z. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Stanislava Rešutíka proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. apríla 2018, sp. zn. 3To/47/2018, na neverejnom zasadnutí konanom 23. februára 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného L. Z. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Brezno z 22. januára 2018, sp. zn. 3T/117/2017, bol obvinený L. Z. uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

v období od 1. septembra 1999 do dňa 13. apríla 2017 do 12.00 h, s výnimkou dňa 8. januára 2004, v rodinnom dome v obci Š. na ulici B. XX/XX a v rodinnom dome v Š. na ulici B. XX/XX opakovane fyzicky a slovne napádal svoju manželku R. Z., nar. XX. O. XXXX, trvale bytom Š., B. XX/XX, tak že spočiatku približne dvakrát do mesiaca v čase po jeho výplate pod vplyvom alkoholu túto fyzicky napádal, a to tak, že ju bil päšťami po celom tele, v prípade, že počas bitky jeho manželka spadla na zem, kopal ju do celého tela, pričom tieto fyzické útoky na R. Z. sa zintenzívnili od roku 2008, kedy odišiel na starobný dôchodok, pričom s určitosťou ju takto napadol,

v presne nezistenom čase v zimných mesiacoch na prelome rokov 2015 a 2016 v mieste bydliska v Š. na ulici B. XX/XX, keď R. Z. na dvore ich rodinného domu odhrňala sneh, prišiel ku nej, z ruky jej vytrhol lopatu a touto ju jedenkrát udrel priamo do tváre, čím jej spôsobil podliatiny na tvári a pod očami, pričom musela v obave pred ďalším útokom utiecť na ulicu, dňa 28. januára 2017 v čase okolo poludnia v mieste bydliska v Š., na ulici B. XX/XX, napadol svoju manželku R. Z. vtedy, keď sa chystala odísť k svojej tete, a to tak, že ju udieral do chrbta a zadnej časti hlavy, a následne musela z

domu pred útokom manžela utiecť, v dôsledku čoho mala podliatiny na chrbte a na hlave, teda zranenia, ktoré ju ale neobmedzovali v obvyklom spôsobe života,

v presne nezistenom dni, v dobe od 6. februára 2017 do 8. februára 2017, v presne nezistenom čase v rodinnom dome v Š., na ulici B. XX/XX, prišiel domov pod vplyvom alkoholu a bezdôvodne začal svoju manželku R. Z. udierať päťami do rebier, chrbta a hlavy, následkom čoho jej vyrazil dych, a následne musela z domu pred útokom manžela utiecť a po dobu dvoch mesiacov od tohto útoku ešte pociťovala bolesti v oblasti rebier, v dôsledku bližšie nešpecifikovaných zranení, ktoré jej sťažovali dýchanie, avšak ju neobmedzovali v obvyklom spôsobe života,

dňa 12. apríla 2017 v presne nezistenom čase v dopoludňajších hodinách v rodinnom dome v Š., na ulici B. XX/XX, keď mu do spálne R. Z. doniesla obed, tak počas toho ako jedol si R. Z. odkašľala, na čo hodil tanier o stenu, a v čase okolo 18.00 h v rodinnom dome v Š., na ulici B. XX/XX, prišiel do domu za manželkou R. Z. a keď uvidel, že má vyložené nohy na kresle, lebo ju boleli, začal ju opakovane udierať päťou do nôh, konkrétne do stehien, hoci vedel, že má zdravotné problémy,

dňa 13. apríla 2017 v čase o 12.00 h v rodinnom dome v Š., na ulici B. XX/XX, v dome jeho matky, kde sa R. Z. pred ním ukryla, prišiel za ňou, začal jej vulgárne nadávať a hovoril, že si to odserie, že odišla z domu, a začal ju udierať päťou do chrbta,

pričom pri týchto ako aj ďalších útokoch, ktoré dlhodobo pretrvávali od 1. septembra 1999 svojej manželke R. Z. taktiež vulgárne nadával rôznymi nadávkami, ponížoval ju, vyhrážal sa jej, že ju zabije, že niečo zoberie do ruky a že to neprežije, vyhadzoval ju z domu pod hrozbou zabíjania a pri týchto incidentoch bol stále pod vplyvom alkoholu a po poslednom útoku, po lekárskom ošetrení R. Z. dňa 13. apríla 2017 v Nemocnici s poliklinikou v V. na chirurgickom oddelení boli u nej potvrdené početné pomliaždeniny a krvné podliatiny po trupe a horných končatinách, pričom jednotlivé podliatiny vznikli v rôznom čase, konkrétne sa jednalo o pomliaždenie záhlavia, pomliaždenie oboch prsníkov s hematómom, viac vľavo, pomliaždenie hrudníka obojstranne s početnými hematómami rôzneho času vzniku, pomliaždenie driekovej oblasti s hematómami, pomliaždenie pľiec a oboch ramien s hematómami, pričom ide o ľahké poranenia s obvyklou liečbou do 7 dní, ktoré ju neobmedzovali v obvyklom spôsobe života po dlhšiu dobu, avšak R. Z. vykazuje po týchto útokoch znaky syndrómu týranej osoby.

Podľa § 208 ods. 3, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8, § 36 písm. j), § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona bol za to obvinený L. Z. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd obvinenému zároveň podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Na podklade odvolaní obvineného L. Z., námestníka okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno a manželky obvineného (poškodenej) R. Z. voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 25. apríla 2018, sp. zn. 3To/47/2018, rozhodol tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obvineného L. Z., prokurátora a manželky obvineného R. Z. zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený L. Z. prostredníctvom obhajcu JUDr. Stanislava Rešutíka dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Úvodom podaného dovolania obvinený stručne zrekapituloval priebeh doterajšieho konania a obsah prvostupňového i druhostupňového rozhodnutia. Po citácii § 2 ods. 10 a § 119 ods. 2 Trestného poriadku na odôvodnenie označených dôvodov dovolania poukázal na skutočnosť, že kým súd konštatoval, že poškodenú mal opakovane týrať najneskôr od septembra 1999, samotná poškodená v prípravnom konaní pôvodne uviedla, že ju mal týrať od roku 1982, neskôr uviedla, že od roku 1983 a

prokurátor v obžalobe uviedol termín od 1. septembra 1999 s výnimkou dňa 3. januára 2004 (pozn. súdu: správne 8. januára 2004). Obvinený v tejto súvislosti zdôraznil, že v tom čase vykonával trest odňatia slobody do 11. novembra 2004. Z uvedeného podľa obvineného vyplýva, že v priebehu trestného konania nebolo ustálené, kedy (v akom období) malo k týraniu dôjsť.

Zároveň mal za to, že skutky, ktoré sa stali od 28. januára 2017 do 13. apríla 2017, nemožno kvalifikovať ako skutky trvajúce po dlhší čas, teda v zmysle § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Dovolateľ navyše zdôraznil, že dlhodobosť tvorí už obligatórnu náležitosť objektívnej stránky základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania, a preto by páchatelovi nemala byť duplicitne pričítaná vo forme spáchania trestného činu závažnejším spôsobom. Z uvedeného dôvodu nepovažoval za dôvodné ukladať trest podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, ktorý vnímal ako neprímerane prísny. Za neprímerane prísny označil aj uložený trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov, ktorý súčasne považoval aj za rozporný so zásadou určítosti trestnoprávných noriem.

Obvinený poukázal aj na skutočnosť, že v trestnom konaní nebola venovaná dostatočná pozornosť výsluchu svedka - jeho matky, s ktorou spolu aj s poškodenou bývali od uzavretia manželstva a s ktorou aj neskôr, po presťahovaní sa do vlastného rodinného domu, obaja trávili každý deň, a ktorá je tak priamym svedkom ich spoluzitia. Napriek uvedenému však v konaní nebola vôbec vypočutá.

Keďže vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku, obvinený uplatnil ako dovolací dôvod aj konanie na súde prvého stupňa v súlade s § 374 ods. 3 Trestného poriadku.

Na základe uvedených skutočností obvinený navrhol, aby dovolací súd o dovolaní podanom v jeho prospech rozhodol tak, že podľa § 368 ods. 1 (pozn. súdu: správne § 386 ods. 1) Trestného poriadku rozsudkom vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. apríla 2018, sp. zn. 3To/47/2018, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech; súčasne podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. apríla 2018, sp. zn. 3To/47/2018, a rozsudok Okresného súdu Brezno z 22. januára 2018, sp. zn. 3T/117/2017, a to vo výroku o treste; a zároveň podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu prvého stupňa - Okresnému súdu Brezno, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného L. Z. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Námestník okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno (ďalej len "prokurátor") po rekapitulácii priebehu doterajšieho konania a dôvodov dovolania v reakcii na vymedzenie času skutku označil za logické, že aj ak poškodená uvádzala, že ku skutkom malo dochádzať od roku 1982 alebo 1983, v podanej obžalobe bol čas spáchania skutku ustálený iba od 1. septembra 1999, keďže pred uvedeným dátumom Trestný zákon (zákon č. 140/1961 Zb.) neobsahoval skutkovú podstatu dotknutého zločinu (v tom čase trestného činu), a preto nebolo možné takýto skutok posudzovať podľa uvedeného ustanovenia Trestného zákona.

Vo vzťahu k námietke nevypočutia matky dovolateľa pripomenul, že L. Z. bola vypočutá v prípravnom konaní, avšak prokurátor jej výsluch na hlavnom pojednávaní nepovažoval za potrebný. V tejto súvislosti zároveň dodal, že ak ju obvinený chcel vypočuť aj na hlavnom pojednávaní, mohol jej výsluch navrhnuť. Na margo ďalšej námietky dovolateľa prokurátor vysvetlil, že skutok z 8. januára 2004, za ktorý bol dovolateľ už v minulosti odsúdený, nebol do jeho konania, za ktoré bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Brezno, sp. zn. 3T/117/2017, vôbec zahrnutý, a teda zaň nebol opätovne odsúdený. Skutočnosť, že dovolateľ mal byť od 8. januára 2004 do 11. novembra 2004 najskôr vo väzbe a potom vo výkone trestu odňatia slobody, bola podľa prokurátora vyhodnotená jednoznačne v prospech obvineného, keďže ak by toto obdobie bolo z rozsudku „vypustené“, musel by byť tento pre absenciu časovej súvislosti medzi skutkom do 8. januára 2004 a skutkom od 11. novembra 2004 stíhaný a odsúdený za dva samostatné trestné činy, a to trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 8. januára 2004 a zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., čo by pri ukladaní trestu bolo nepochybne v jeho neprospech.

Prokurátor sa nestotožnil ani s námietkou právnej kvalifikácie skutku, majúc za to, že vzhľadom na

dobu, počas ktorej mal obvinený skutok páchať, bol tento kvalifikovaný zákonne.

Záverom zhrnul, že obe dovolaním napadnuté rozhodnutia považuje za zákonné a dostatočne odôvodnené, poukazujúc zároveň na to, že dovolateľom uvádzané skutočnosti nie sú novými skutočnosťami, súdy sa nimi už zaoberali a vysvetlili, prečo jednotlivé dôkazy, ktorými odôvodnili svoje rozsudky, považovali za zákonné, ako aj prečo skutok kvalifikovali ako páchaný po dlhší čas. Preto vyslovil presvedčenie, že v danej veci neexistujú dôvody dovolania uvedené obvineným.

Z týchto dôvodov prokurátor navrhol, aby dovolací súd predmetné dovolanie odmietol.

Následne, po odstránení vytknutých nedostatkov, súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Po predložení veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky podala poškodená R. Z. písomné vyjadrenie k dovolaniu obvineného L. Z., obsahom ktorého bolo vyjadrenie jej súhlasu s podaným dovolaním.

Rovnako, po predložení veci na rozhodnutie, bolo dovolaciemu súdu adresované obvineným osobne spísané podanie. V ňom dovolateľ zotrval na svojich skorších tvrdeniach, že odsúdený bol na základe domnienok prokurátora a výpovedí nepriamych svedkov - svojich dvoch dcér, ktoré s ním a poškodenou nebývali, iba niečo tušili. Poukázal na to, že hlavný svedok, t.j. jeho manželka - poškodená R. Z., ktorá medzičasom zomrela, do poslednej chvíle tvrdila, že ju netýral. Rovnako, druhý priamy svedok - jeho matka, ktorá s nimi žila od ich svadby v roku 1982, celý čas tvrdila, že žiadne týranie z jeho strany nevidela, čo potvrdila už v prípravnom konaní, kde bola vypočutá. Na hlavné pojednávanie nebola predvolaná, čo obvinený vnímal ako porušenie svojich ústavných práv.

Dovolateľ uviedol, že od začiatku roka 2017 do 13. apríla 2017 sa s poškodenou doma častejšie hádali, a to pre alkohol. V tom čase na nich dcéra zavolała políciu, jeho zavreli a poškodenú odviezli do psychiatrického protialkoholického ústavu, kde bola pol roka. Po návrate domov pokračovala v pití alkoholu, keďže jej v tom nemal kto zabrániť, pretože on bol zavretý. Oznamil, že jeho manželka zomrela 22. februára 2020 na zlyhanie obličiek a pečene. Záverom obvinený upriamil pozornosť na to, že má 65 rokov a odsedenú vyše polovicu trestu a súčasne, dôvodiac tým, že jeho matka je po ťažkej mozgovej príhode pripútaná na invalidný vozík, nachádza sa v DSS a má 86 rokov, vyjadril vôľu doopatrovať ju.

Na vyjadrenie prokurátora k dovolaniu obvineného ani podanie samotného obvineného už jednotlivé strany trestného konania žiadnym spôsobom nereagovali.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Trestného poriadku.

Dovolací súd nahliadnutím do spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného L. Z. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

K tomu sa vzhľadom na povahu obvineným vznesených dovolacích námietok a ním realizovanú ich subsumpciu pod uplatnené dovolacie dôvody žiada dodať, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. To znamená, že ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku, nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolať uviadol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (R 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku prichádza do úvahy len v prípade, ak obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu. Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Abstrahujúc hlavné idey dovolania i naň nadväzujúceho písomného podania obvineného, dovolací súd vyvodil, že vyslovenia naplnenia ním výslovne označených dovolacích dôvodov [uvedených v § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku], sa obvinený domáhal v podstate z dôvodu nesprávne ustáleného času spáchania skutku, z dôvodu nesprávnej právnej kvalifikácie skutku podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, teda ako páchaného po dlhší čas [§ 138 písm. b) Trestného zákona], z dôvodu uloženia neprímerane prísneho trestu, z dôvodu nevypočutia jeho matky L. Z. a napokon aj z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia jeho výpovede, výpovedí jeho dcér a výpovede poškodenej, pričom, s ohľadom na príslušný spisový materiál, musel zároveň konštatovať, že žiadna z uvedených dovolacích námietok nebola obvineným vznesená dôvodne.

Z uvedeného výpočtu námietok vznesených obvineným v dovolacom konaní je, vychádzajúc z ich obsahového vymedzenia (tak ako bol dovolacím súdom prevzatý z odôvodnenia podaného dovolania i

vlastného podania obvineného), zrejme, že žiadna z nich nie je relevantná z hľadiska naplnenia obvineným uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Ani jedna z nich totiž v skutočnosti nie je výhradou, ktorá by reálne smerovala voči zákonnosti niektorého z vykonaných dôkazov alebo napádala porušenie ustanovení zákona pri vykonávaní niektorého z dôkazov vykonaných pred súdom. Z uvedeného dôvodu predmetné dovolacie námietky obvineného, vyznačujúce sa prevažne skutkovým charakterom, nedisponujú ani potenciálom viesť k naplneniu dôvodu dovolania uplatneného obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené musel dovolací súd už na tomto mieste konštatovať, že v prejednávanej veci dovolací dôvod uplatnený obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nebol naplnený.

Z povahy veci vyplýva, že z hľadiska naplnenia druhého, obvineným uplatneného dovolacieho dôvodu, t.j. dovolacieho dôvodu vyjadreného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, mohol dovolací súd posúdiť len námietku obvineného smerujúcu voči právnemu kvalifikovaniu skutku posúdeného v zmysle § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby aj podľa ods. 3 písm. d) uvedeného ustanovenia Trestného zákona ako spáchaného závažnejším spôsobom konania, t.j. ako páchaného po dlhší čas [§ 138 písm. b) Trestného zákona]. Ustanovenie § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. b) Trestného zákona totiž ako jediné zo zákonných ustanovení, ktorých porušenie, respektíve nerešpektovanie bolo dovolateľom vytýkané, majú povahu hmotnoprávných ustanovení.

Odhliadnuc od skutočnosti, že vo vzťahu k vymedzeniu času skutku obvinený prostredníctvom odôvodnenia dovolania napadol nielen možnosť právneho posúdenia tohto znaku ako osobitného kvalifikačného pojmu, podmieňujúceho použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty dotknutého trestného činu, ale aj samotnú správnosť skutkových zistení tvoriacich časové vymedzenie skutku, dovolací súd, vždy (s výnimkou dovolania ministra spravodlivosti podaného z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) viazaný konečnými skutkovými zisteniami a oprávnený posudzovať len, či súdy nižšieho stupňa na pevne a nemenne zistený skutkový stav aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona, sa na podklade dôvodu dovolania uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zaoberal uvedenou námietkou dovolateľa len z hľadiska toho, či v skutkovej vete vymedzené obdobie, počas ktorého sa dovolateľ dopúšťal v nej špecifikovaného konania, odôvodňuje subsumpciu jeho konania pod kvalifikačný znak „páchal po dlhší čas.“

K tomu dovolací súd v prvom rade považuje za žiaduce uviesť nasledovné. Nemožno súhlasiť s názorom dovolateľa, že dlhodobosť predstavuje obligatórny znak objektívnej stránky už základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania. Zodpovedá síce skutočnosti, že trestný čin zakotvený v § 208 Trestného zákona je svojou povahou trvácim trestným činom, teda už pre naplnenie jeho základnej skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby protiprávny stav, ktorý zodpovedá jeho objektívnej stránke, bol páchatelom udržiavaný po určitú dobu, avšak to zároveň nevyklučuje páchanie trvacieho trestného činu aj po dlhší čas, t.j. počas obdobia zreteľne presahujúceho časový úsek, ktorého trvanie predstavuje minimálnu požiadavku na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty daného trestného činu. Je totiž zrejme, že najmä z hľadiska následkov, a teda v konečnom dôsledku z hľadiska závažnosti nemôže byť bez významu, či páchatel svojím protiprávnym konaním udržiaval protiprávny stav 18 dní alebo 18 rokov. Navyše, týranie, ktoré tvorí podstatu dotknutého trestného činu sa na účely jeho trestného stíhania vymedzuje ako zlé zaobchádzanie so zverenou osobou, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalosťou, ktoré táto osoba pociťuje ako ťažké príkorie, pričom však nemusí ísť o sústavné alebo dlhší čas trvajúce konanie.

Možno teda uzavrieť, že v rozpore s presvedčením vyjadreným dovolateľom v dovolaní konanie po dlhší čas pripadá do úvahy aj pri trvácich trestných činoch, t.j. aj vtedy, keď sa udržiava protiprávny stav po určitú dobu (podobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2013, sp. zn. 2 Tdo 69/2013). Dĺžku časového úseku, ktorý je možné považovať za dlhšiu dobu v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona, je potom potrebné posudzovať predovšetkým na základe intenzity konania obvineného a závažnosti trestného činu. O vysokej miere závažnosti prejednávaneho trestného činu svedčí trestná sadzba v jeho základnej skutkovej podstate, ktorá je určená rozpätím tri až osem rokov a vyjadruje tak výrazný záujem spoločnosti na ochrane dotknutých osoby, v tomto prípade manželky pred bitím, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním a vyvolávaním strachu a stresu zo strany dovolateľa. V

posudzovanej veci bol skutok páchaný v období od 1. septembra 1999 do 13. apríla 2017, teda po dobu takmer 18 rokov, čo treba aj s ohľadom na v skutkovej vete ustálenú frekvenciu (dvakrát mesačne a od roku 2008 ešte častejšie) a intenzitu (úderý päšťami, lopatou) jednotlivých útokov nepochybné kvalifikovať ako trvajúci po dlhší čas.

Z uvedeného je zrejmé, že vymedzenie času skutku v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa zodpovedá kvalifikačnému znaku „po dlhší čas,“ a preto musel dovolací súd konštatovať, že konanie dovolateľa bolo s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona správne právne posúdené podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona.

Na základe konštatovaného nemohol dovolací súd považovať za daný ani dôvod dovolania uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Napriek tomu, že ostatným chybám (spočívajúcim v nesprávne ustálenom čase spáchania skutku, v nevypočutí matky obvineného, v nesprávnom vyhodnotení vykonaných dôkazov, predovšetkým výpovedí, a v uložení neprimerane prísneho trestu), vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku, nezodpovedá ani jeden z dovolateľom označených dôvodov dovolania [§ 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku], Najvyšší súd Slovenskej republiky, majúc na zreteli vyššie citovanú judikatúru (R 120/2012), pristúpil k preskúmaniu, či uvedeným výhradám, vecne špecifikovaným dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, by pri ich správnej právnej kvalifikácii zodpovedal iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ten, ktorý obvinený označil. Pritom dospel k záveru, že vznesené dovolacie námietky, vzhľadom na ich povahu a obsah, odôvodňujú posúdenie dôvodnosti ich uplatnenia obvineným z hľadiska naplnenia dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. h) Trestného poriadku.

Z obsahového vymedzenia dovolacích námietok vyčítajúcich konajúcim súdom nesprávne ustálenie času spáchania skutku, nevykonanie dôkazu výsluchom matky obvineného a spôsob hodnotenia výpovedí jednotlivých svedkov, ktorých podstatný obsah dovolací súd zámerne prevzal do odôvodnenia svojho rozhodnutia a ktoré, tak ako ich najvyšší súd zhrnul vyššie, vlastne v podstatnej časti smerujú voči hodnoteniu dôkazov (výpovede samotného obvineného, výpovede svedkyne poškodenej R. Z. a výpovedí svedkýň C. K. a Mgr. F. F., dcér dovolateľa a poškodenej) súdmi nižšieho stupňa, voči odôvodneniu ich skutkových záverov, a teda, hoci v explicitnom vyjadrení len vo vzťahu k času spáchania skutku, v konečnom dôsledku aj voči ustáleniu skutku ako takého, je totiž zrejmé, že predmetné výhrady obvineného sú vo svojej podstate vyjadrením jeho nesúhlasu s rozhodnutím súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu ako celku a nimi prezentovanými odôvodneniami svojich skutkových a právnych záverov. Namietajúc v podstate nesprávne vyhodnotenie všetkých vykonaných dôkazov a obzvlášť, opakovane uvádzané, nedostatočné zhodnotenie ním označených skutočností (týkajúcich sa najmä vlastného opisu priebehu skutku a tiež faktorov, majúcich podľa jeho názoru vplyv na vierohodnosť výpovede svedkyne poškodenej R. Z.Š. a na vierohodnosť a úplnosť výpovedí svedkýň C. K. a Mgr. F. F.) prvostupňovým i odvolacím súdom, obvinený v podstate napadol spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi prvého i druhého stupňa, ktoré priamo obvinil z nesprávneho vyhodnotenia obsahu a vierohodnosti jeho vlastnej výpovede a výpovedí vyššie uvedených svedkýň, pričom v konaní vykonané (ale aj nevykonané) dôkazy (ktorých obsah predpokladal) zároveň, vyberajúc tie z nich, ktoré zodpovedajú potrebám jeho obhajobnej stratégie (na hlavnom pojednávaní neuskutočnená výpoveď jeho matky L. Z. a predovšetkým svoje vlastné tvrdenia), sám hodnotil zo svojho uhla pohľadu spôsobom podporujúcim ním prezentovanú verziu udalostí vedúcich k fyzickým zraneniam poškodenej, opakujúc pritom argumentáciu totožnú s tou, ktorou dôvodil už v pôvodnom, najmä odvolacom, konaní a ktorá bola založená predovšetkým na spochybňovaní vierohodnosti a úplnosti výpovede svedkýň C. K. a Mgr. F. F., poukazujúc na zdravotný stav poškodenej aj na spochybňovaní vierohodnosti a pravdivosti jej výpovedí, ako aj na obviňovaní orgánov činných v trestnom konaní a konajúcich súdov z tendenčného hodnotenia vykonaných dôkazov. Z podstaty týchto námietok dovolateľa vyplýva, že pokiaľ tento napáda spôsob, akým konajúce súdy vyjadrili svoje skutkové a právne závery v odôvodnení svojho rozhodnutia, spôsob, akým vyhodnotili jeho výpoveď a výpovede jednotlivých svedkov, a napokon aj ustálenie skutkového záveru, že v súdom vymedzenom čase na súdom špecifikovanom mieste spôsobmi vyjadrenými v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku

súdu prvého stupňa fyzicky i slovné napádal poškodenú, je očividné, že v danom prípade ide o námietky výlučne skutkového charakteru, smerujúce sčasti proti správnosti a úplnosti zisteného skutku, ale predovšetkým proti spôsobu, akým sa prvostupňový aj odvolací súd vysporiadali s vykonanými dôkazmi a akým tieto hodnotili.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku potom najvyšší súd v kontexte uvedených zistení považuje za žiaduce pripomenúť, že vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Tak, ako pre zisťovanie skutkového stavu veci, aj pre samotné hodnotenie dôkazov platia v trestnom konaní zákonom stanovené pravidlá, podľa ktorých je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok pritom nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nemôže opätovne prehodnocovať vykonané dôkazy podľa predstáv obvineného - dovolateľa, pretože takéto oprávnenie mu zo zákona nevyplýva. Hodnotenie dôkazov totižto nenapĺňa žiadny dovolací dôvod.

Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd nemohol námietkam obvineného založeným na spochybňovaní výpovedí svedkýň C. K. a Mgr. F. F. a svedkyne poškodenej, na prezumovaní obsahu na hlavnom pojednávaní ani neuskutočnenej výpovede svedkyne L. Z. a na hodnotení vlastných tvrdení ako pravdivých priznať v rámci dovolacieho konania akúkoľvek relevanciu. Samotné hodnotenie či už rozsahu alebo, v danom prípade najmä, výsledkov vykonaného dokazovania a z neho vyplývajúce ustálenie tak času spáchania skutku, ako aj priebehu skutkového deja a ďalších okolností spáchania žalovaného skutku, ako už bolo uvedené, nemôže byť predmetom prieskumnej právomoci dovolacieho súdu.

Zároveň sa k vyššie vymedzeným námietkam obvineného žiada v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Námietky obvineného k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, tak svojím obsahom nenapĺňajú žiaden dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to väzbanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je len pre úplnosť potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Na druhej strane, majúc na zreteli, že obsahom práva na obhajobu je aj právo navrhnúť dôkazy a tomu zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu sa takýmito návrhmi adekvátne zaoberať, a teda najneskôr pred meritórnym rozhodnutím im buď vyhovieť alebo ich odmietnuť,

respektíve rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (R 116/2014), je potrebné pripustiť, že za istých okolností môže dôjsť k zásadnému porušeniu práva na obhajobu aj v súvislosti s neakceptovaním návrhu obvineného na vykonanie, respektíve doplnenie dokazovania. Bolo by tomu tak vtedy, ak by o takom návrhu nebolo rozhodnuté alebo by bol návrh na dokazovanie odmietnutý bez náležitých dôvodov, t.j. najmä bez zrozumiteľného a presvedčivého vysvetlenia nemožnosti vykonania dokazovania, respektíve nadbytočnosti a nepotrebnosti jeho doplnenia. Len v takých prípadoch by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného, a teda aj naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd v súvislosti s námietkou obvineného, vyčítajúcou konajúcim súdom, že nevypočuli priamu svedkyňu - jeho matku L. Z., skúmal len, či o takomto návrhu na doplnenie dokazovania bolo kvalifikovaným spôsobom rozhodnuté.

Pritom zistil, že v prejednávanom prípade nenastala ani jedna z vyššie popísaných situácií, odôvodňujúcich prijatie záveru o zásadnom porušení práva obvineného na obhajobu.

V predmetnej veci totiž zo spisového materiálu bez pochybností vyplýva, že na prípadné konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu nevysporiadania sa súdu s návrhom obhajoby na doplnenie dokazovania nebol splnený ani základný predpoklad, spočívajúci vo vznesení návrhu na doplnenie dokazovania procesne relevantným spôsobom. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 22. januára 2018 za účasti dovolateľa i jeho obhajkyne JUDr. Kataríny Hroncovej (č. l. 414-417 súdneho spisu) dovolací súd zistil, že po vykonaní nariadeného dokazovania žiadna zo strán trestného konania nemala návrhy na doplnenie dokazovania. Výkonania uvedeného dôkazu sa obvinený nedomáhal ani v odvolacom konaní, keď ani na verejnom zasadnutí konanom 25. apríla 2018 o podaných odvolaniach, ani v odôvodnení odvolania podanom prostredníctvom obhajkyne a napokon ani v osobne spísanom odvolaní nežiadal doplniť dokazovanie výsluchom svojej matky. O tomto sa zmienil len vo vlastnom písomnom podaní (č. l. 448 súdneho spisu), konštatujúc, že nevie „... prečo ako hlavný svedok nebola moja matka, ktorá s nami žije na jednom dvore a dobre pozná naše problémy,“ avšak bez toho, aby navrhol doplnenie dokazovania vykonaním jej výsluchu. Z uvedeného je teda zrejmé, že v predmetnom konaní neboli vznesené návrhy na doplnenie dokazovania, s ktorými by bolo potrebné vysporiadať sa.

Len pre úplnosť sa záverom k tejto námietke obvineného žiada dodať, že nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania nemôže byť sama o sebe porušením práva na obhajobu. Súd, vykonávajúci dokazovanie vo veci, čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur). Rovnako, v zmysle uvedeného súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Výkonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Napokon, dovolateľ mal výhrady aj voči uloženému trestu odňatia slobody, ktorý, bez toho, aby špecifikoval dôvody (odhliadnuc od dôvodov, pre ktoré sa necítil byť vinným zo spáchania prejednávaného zločinu), považoval za neprimerane prísny.

K tomu sa primárne žiada uviesť, že pokiaľ (tak ako v posudzovanom prípade) nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. To znamená, že samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (R 5/2011).

Zo znenia ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku pritom vyplýva, že na naplnenie v ňom vymedzeného dovolacieho dôvodu sa vyžaduje, aby v prerokúvanej veci bol obvinenému uložený taký druh trestu, ktorý zákon nepripúšťa, alebo bol trest uložený mimo rámca trestnej sadzby. Iné pochybenie spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií uvedených v § 34 až § 39 Trestného zákona a v dôsledku toho uloženie neprimerane prísneho (alebo naopak mierneho) trestu, nie je možné dovolaním vytýkať prostredníctvom uvedeného dovolacieho dôvodu. Obvinený môže namietat' len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby, prípadne neprípustný trest, nie však voľnú úvahu súdu pri ukladaní trestu a hodnotenie svojej osoby, pokiaľ je trest uložený v rámci zákonom určenej trestnej sadzby. V posudzovanom prípade bol obvinenému v dôsledku mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody dokonca pod dolnou hranicou trestnej sadzby určenej ustanovením § 208 ods. 3 Trestného zákona po úprave jej hornej hranice v zmysle § 38 ods. 2 a ods. 3 Trestného zákona v rozmedzí sedem rokov až dvanásť rokov štyri mesiace (pôvodne až pätnásť rokov), a preto, hoci bol obvinenému uložený trest mimo rámca zákonom ustanovenej trestnej sadzby, nemožno vysloviť, že uvedené, zákonom dovolené a súdom realizované určenie výmery uloženého trestu odňatia slobody bolo v jeho neprospech.

Záverom sa žiada dodať, že samotná neprimeranosť uloženého trestu nepredstavuje žiaden relevantne uplatniteľný dovolací dôvod. Najvyšší súd v svojej rozhodovacej činnosti chronicky pripomína, že primeranosť uloženého trestu sa v dovolacom konaní neskúma.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.